

Sygn. akt II Ca 1353/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Sławomir Buras

Sędziowie: SSO Rafał Adamczyk (spr.)

SSO Hubert Wicik

Protokolant: starszy protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 stycznia 2017 r. w Kielcach

sprawy z wniosku A. P.

z udziałem (...) S.A. z siedzibą w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 30 czerwca 2016 r. sygn. akt VIII Ns 1351/15

postanawia: oddalić apelację.

Sygn. akt II Ca 1353/16

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 22 sierpnia 2015 r. A. P. domagał się ustanowienia na prawie własności nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), położonej w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgę wieczystą (...) - na czas nieokreślony, za wynagrodzeniem w kwocie 4900 zł płatnym jednorazowo - służebności przesyłu na rzecz (...) SA z siedzibą w L., polegającej na przebiegu przez tę nieruchomość napowietrznej linii energetycznej w obecnym położeniu, wraz z posadowionymi na nieruchomości gruntowej słupami oraz z prawem korzystania przez uczestnika postępowania z wyżej wymienionej nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów oraz modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji i obowiązkiem przywrócenia stanu poprzedniego. Wnioskodawca podniósł, że do posadowienia urządzeń przesyłowych doszło bez podstawy prawnej, a uczestnik posiada służebność w złej wierze.

(...) SA w L. wniósł o oddalenie wniosku i obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania. Zgłosił zarzut zasiedzenia, najpóźniej z dniem 20 kwietnia 2012 r., służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w odniesieniu do trwałych i widocznych urządzeń energetycznych uczestnika, posadowionych na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy - działce ewidencyjnej nr (...), położonej w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgę wieczystą nr (...) - w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej 0,4 kV zasilanej ze stacji trafo (...) (przeszło między słupami nr (...)) oraz przyłącza napowietrzego AsXS_n 4 x 16 mm⁽²⁾ od słupa nr (...) do budynku znajdującego się przy ul. (...), w zakresie fizycznego przebiegu tych urządzeń

i przestrzeni koniecznej do ich prawidłowej eksploatacji oraz dystrybucji energii elektrycznej za pośrednictwem tych urządzeń, a także na prawie dostępu do wymienionych urządzeń w celu wykonywania prac eksploatacyjnych i konserwacyjnych - wszystkie te uprawnienia w granicach niezbędnych do zapewnienia niezakłóconego działania urządzeń elektroenergetycznych i zasilania odbiorców energii elektrycznej.

Postanowieniem wstępnym z dnia 30 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Kielcach uznał za usprawiedliwione co do zasady roszczenie A. P. o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości gruntowej położonej w K., oznaczonej jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgę wieczystą (...), polegającej na przebiegu przez tę nieruchomość napowietrznej linii energetycznej 0,4 kV, zasilanej ze stacji trafo (...) oraz przyłącza napowietrznego AsXS_n 4x16 mm² do budynku położonego przy ulicy (...) w K..

Sąd Rejonowy ustalił, że nieruchomość gruntowa położona w K. przy ul. (...), aktualnie oznaczona w ewidencji gruntów numerem działki (...) o powierzchni 0,069 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Kielcach urzędzona jest księga wieczysta (...), stanowi własność A. P.. W 2004 r. została dokonana zmiana oznaczenia numeru ewidencyjnego tej nieruchomości w ewidencji gruntów Gminy M. K. z nr (...) na (...). A. P. stał się właścicielem nieruchomości na podstawie umowy sprzedaży z dnia 27 grudnia 2012 r., zawartej w formie aktu notarialnego Rep. A nr (...), sporządzonego przez notariusza G. A. z kancelarii notarialnej w K..

Na nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...), aktualnie znajduje się napowietrzna linia wysokiego napięcia 0,4 kV, zasilana ze stacji trafo (...) oraz przyłącze napowietrzne AsXS_n 4x16 mm² do budynku położonego przy ulicy (...) w K. wraz ze słupem betonowym dwużerdziowym. Linia wysokiego napięcia 0,4 kV jest własnością (...) S.A. w L.. Linia ta jest podłączona do stacji trafo, stanowiącej własność (...) S.A. w L. i usytuowanej na nieruchomości oznaczonej jako działki ewidencyjne nr (...), położonej w R., gmina C., dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Kielcach prowadzona jest księga wieczysta (...) - stanowiącej własność Skarbu Państwa, a której użytkownikiem wieczystym jest (...) S.A. w L..

Decyzją znak (...)z dnia 27 lutego 1991 r. Prezydent Miasta K. ustalił lokalizację inwestycji polegającej na budowie stacji trafo STSa 20/250 przy ul. (...) w K. w miejscu istniejącej stacji trafo przeznaczonej do demontażu oraz na remoncie i modernizacji napowietrznych linii niskiego napięcia w K. – S..

Decyzją znak (...) z dnia 20 grudnia 1991 r. Kierownik Urzędu Rejonowego w K. zatwierdził pod względem urbanistycznym i architektonicznym plan realizacyjny objęty odpowiednio ponumerowanymi załącznikami dla inwestycji polegającej na budowie stacji trafo STSa 20/250 przy ul. (...) w K. w miejscu istniejącej stacji trafo przeznaczonej do demontażu oraz na remoncie i modernizacji napowietrznych linii niskiego napięcia w K. – S.. Ponadto na podstawie tej decyzji Kierownik Urzędu Rejonowego w K. udzielił Przedsiębiorstwu (...) w K. pozwolenia na budowę obejmującą stację trafo STSa 20/250 przy ul. (...) w K. w miejscu istniejącej stacji trafo przeznaczonej do demontażu oraz na remoncie i modernizacji napowietrznych linii niskiego napięcia w K. – S..

Na nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...) w 1992 r. Przedsiębiorstwo (...) w K. posadawiło urządzenie elektroenergetyczne w postaci linii napowietrznej 0,4 kV, zasilanej ze stacji trafo (...) (przeszło między słupami nr (...)) oraz przyłącze napowietrzne AsXS_n 4 x 16 mm⁽²⁾ od słupa nr (...) do budynku znajdującego się przy ul. (...) w K.. Urządzenia te zostały oddane do eksploatacji w dniu 21 kwietnia 1992 r. Protokołem zdawczo - odbiorczym nr (...)z dnia 17 kwietnia 1992 r. wymienione urządzenia zostały przekazane na majątek poprzednika prawnego (...) SA w L., którym był Zakład (...). W 2014 r. miała miejsce modernizacja przedmiotowej linii napowietrznej, w postaci wymiany przewodów w przęśle 10 - 10/1. Ta modernizacja nie spowodowała zmiany trasy przebiegu urządzeń przesyłowych na nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) - urządzenia w obecnym przebiegu istnieją na nieruchomości w niezmienionej lokalizacji począwszy od ich budowy w 1992 r.

W dniu 15 października 2013 r. pomiędzy (...) SA w L. a A. P. została zawarta umowa, w ramach której wnioskodawca wyraził zgodę na użyczenie na czas nieoznaczony na rzecz (...) SA w L. terenu nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...) w zakresie niezbędnym dla realizacji przez (...) SA w L. inwestycji w

postaci wymiany przewodów linii energetycznej na izolowane oraz wykonania przyłącza energetycznego na słupie znajdującym się na tej nieruchomości.

Na mocy Zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...) z siedzibą w R., które prowadziło m. in. Zakład (...) w K. oraz Zakład (...) w S.. Tym samym teren województwa (...) podzielono między Zakłady (...) w K. i S.. Zarządzeniem nr (...) Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12 sierpnia 1975 r. uległ likwidacji z dniem 31 grudnia 1975 r. m. in. Zakład (...) z siedzibą w K., a jednocześnie z dniem 1 stycznia 1976 r. utworzono Zakład (...) z siedzibą w K.. Jednocześnie przyjęto, iż Zakłady (...) prowadzą m. in. Zakład (...) w S., obejmujący obszar województwa (...) i (...) oraz Zakład (...) z siedzibą w K.. Zarządzeniem nr 2/O.. Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 14 lutego 1985 r. doszło do zmiany nazewnictwa przedsiębiorstwa Zakłady (...) na Wschodni O. Energetyczny, a następnie zarządzeniem nr (...) O.. Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1985 r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe - (...), zwany przedsiębiorstwem, w skład którego weszły m. in. Zakład (...) (wymieniony w § 2.1. pkt 7) oraz Zakład (...) (pkt 9). Zarządzeniem nr (...) Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r., z dniem 1 stycznia 1989 r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w S.. Przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału Wschodniego O. Energetycznego w R. na bazie Zakładu (...). Zostało ono podzielone zarządzeniem Nr (...) Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) S.A. i ostatecznie przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna. W załączniku do tego zarządzenia znalazł się wykaz składników mienia podzielonych między Zakład (...) S.A. a (...) S.A. Z Zakładu (...) do (...) S.A. została przekazana m. in. stacja trafo (...) w całości. Ostatecznie, po kolejnej zmianie nazwy, ten Zakład (...) występował w obrocie prawnym pod firmą Zakłady (...) S.A. w S.. W przyjętej przez (...) S.A. - właściciela (...) S.A. - formie rozdzielenia obszaru dystrybucji i obszaru obrotu założono, że zorganizowana część przedsiębiorstwa obejmująca zadania, funkcje i majątek służące do realizacji zadań operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego zostanie wniesiona aportem do nowo utworzonej spółki. W tym celu w grudniu 2006 r. zawiązano Spółkę (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, przeznaczoną docelowo do realizacji zadań operatora systemu dystrybucyjnego. W dniu 22 czerwca 2007 r. przyjęto Akt Założycielski Spółki w miejsce dotychczasowego (...) Spółki z o.o. W § 1 ust. 3 Aktu Założycielskiego Spółki wprowadzono zmianę siedziby i adresu Spółki z W., ul. (...) na S., Aleja (...). W dniu 30 czerwca 2007 r. pomiędzy (...) S.A. a (...) Sp. z o.o. została zawarta umowa aportowego zbycia części przedsiębiorstwa. Jednym ze składników aportu były budynki, budowle oraz ruchomy majątek sieciowy związany z prowadzeniem Przedsiębiorstwa (...), obejmujący w szczególności urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania energii elektrycznej. Postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2008 r. Sąd Rejonowy w Kielcach dokonał wpisu zmiany nazwy z Zakłady (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. Natomiast w dniu 31 sierpnia 2010 r. Sąd Rejonowy w Lublinie XI Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie sygn. akt LU XI NS - rej. KRS/(...) o przejęciu przez (...) S.A. z siedzibą w L. (spółka przejmująca) spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (spółka przejmowana) w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h., tj. przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą. Jednocześnie do KRS wpisano, jako oddział (...) S.A., Oddział S.. Zgodnie z art. 494 § 1 k.s.h., połączenie spółek skutkuje sukcesją uniwersalną w postaci przejścia wszystkich praw i obowiązków spółki przejmowanej na spółkę przejmującą.

Sąd pierwszej instancji zaznaczył, iż dokonał ustaleń faktycznych na podstawie niekwestionowanych przez wnioskodawcę i uczestnika dokumentów wymienionych w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, a także na podstawie zeznań świadków: Z. Ś., M. Z. i R. P., którym jako wzajemnie zbieżnym, uzupełniającym się, wyczerpującym i logicznym Sąd dał wiarę w całości.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał za niezasadny zgłoszony przez uczestnika zarzut zasiedzenia służebności o treści służebności przesyłu. Sąd pierwszej instancji podniósł, iż od dnia 17 kwietnia 1992 r., czyli od daty przekazania napowietrznej linii elektroenergetycznej o napięciu 0,4 kV, stanowiącej własność Zakładu (...) z siedzibą w S., a następnie (...) S.A. w L., wymienione podmioty były także posiadaczami służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, obciążającej nieruchomość wnioskodawcy. W ocenie Sądu Rejonowego, było to posiadanie w złej wierze, bowiem przedstawiona przez uczestnika decyzja znak (...)z dnia 27 lutego 1991 r. Prezydenta

Miasta K., ustalająca lokalizację inwestycji, polegającej na budowie stacji trafo STSa 20/250 przy ul. (...) w K. w miejscu istniejącej stacji trafo przeznaczonej do demontażu oraz na remoncie i modernizacji napowietrznych linii niskiego napięcia w K. – S., jak również decyzja znak (...) z dnia 20 grudnia 1991 r. Kierownika Urzędu Rejonowego w K., zatwierdzająca realizację wymienionej wcześniej inwestycji i udzielająca pozwolenia na budowę, nie zostały wydane na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości czy odpowiednika tego przepisu w ustawie z 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (art. 70), lecz na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo budowlane, które nie pozwalały na ograniczenie prawa własności czy wywłaszczenie w jakimkolwiek zakresie. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, dla przyjęcia dobrej wiary przedsiębiorstwa przesyłowego w chwili objęcia w posiadanie służebności przesyłu nie jest wystarczające posiadanie uprawnienia do wybudowania urządzeń przesyłowych, bowiem pozwolenie na budowę nie dotyczy późniejszej eksploatacji tych urządzeń, stałego korzystania z nich, prowadzenia prac konserwacyjnych, dokonywania napraw, a te czynności wchodzą w skład treści służebności przesyłu i wiążą się z ograniczeniem własności nieruchomości. Wymienione kwestie nie są normowane przepisami Prawa budowlanego, lecz reguluje je kodeks cywilny i ustawa wywłaszczeniowa obowiązująca w dacie budowy urządzeń. Ponadto Sąd Rejonowy zauważył, iż z przedłożonej przez uczestnika decyzji z dnia 20 grudnia 1991 r., znak (...), stanowiącej pozwolenie na budowę nie wynika, że jest to decyzja ostateczna i podlegająca wykonaniu oraz że została prawidłowo doręczona poprzedniemu właścicielowi nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) a nawet, iż dotyczy ona tej nieruchomości. Sąd Rejonowy argumentował, że przedsiębiorstwo przesyłowe będące poprzednikiem prawnym uczestnika nie uzyskało zgody właściciela nieruchomości na przeprowadzenie przez jego grunt urządzeń przesyłowych, wyrażonej w formie aktu notarialnego (art. 245 § 2 k.c.), nie legitymowało się też odpowiednią decyzją administracyjną o charakterze wywłaszczeniowym czy orzeczeniem sądu, zatem nie mogło usprawiedliwić swojego przekonania do władania nieruchomością wnioskodawcy w określonym zakresie, skutkującego możliwością przypisania mu dobrej wiary w chwili posadowienia urządzeń elektroenergetycznych w 1992 r. W tej sytuacji, wymagany przez art. 172 § 2 k.c. trzydziestoletni termin zasiedzenia służebności w złej wierze jeszcze nie upłynął, co oznacza, że uczestnik (...) S.A. w L. korzystając z nieruchomości wnioskodawcy dla potrzeb eksploatacji linii przesyłowej wysokiego napięcia 0,4 kV, nie ma do tego żadnego tytułu prawnego. Sąd pierwszej instancji stwierdził więc, iż domaganie się przez wnioskodawcę ustanowienia służebności przesyłu znajduje oparcie w przepisie art. 305⁽¹⁾ k.c. i art. 305⁽²⁾ § 2 k.c., a w efekcie zasadne jest wydanie postanowienia wstępnego, uznającego roszczenie A. P. o ustanowienie służebności przesyłu za usprawiedliwione co do zasady - na podstawie art. 318 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 305⁽²⁾ k.c. i art. 172 k.c.

(...) SA w L. wniósł apelację od powyższego postanowienia. Zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego w całości. Zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania - art. 233 k.p.c., polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, dokonaniu jego oceny w sposób dowolny, wybiórczy oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania poprzez:

- pominięcie wniosków płynących z dowodów z dokumentów złożonych w przedmiotowej sprawie oraz zeznań świadków Z. Ś., M. Z., R. P. i Z. W. w zakresie, w jakim złożyli zeznania na istotną okoliczność przejęcia przez poprzednika prawnego uczestnika spornych urządzeń elektroenergetycznych na etapie eksploatacji po ich wybudowaniu przez odrębny podmiot, braku udziału poprzednika prawnego uczestnika w procesie inwestycyjnym, a tym samym w pozyskiwaniu dokumentacji uprawniającej do budowy urządzeń, co skutkowało przypisaniem poprzednikowi prawnemu uczestnika złej wiary;

- pominięcie faktu, że skoro poprzednik prawny uczestnika nie występował w charakterze inwestora budowy przedmiotowych urządzeń, to nie na nim ciążył obowiązek zgromadzenia dokumentacji dającej podstawę do korzystania z działek objętych inwestycją;

- brak jakichkolwiek ustaleń Sądu w odniesieniu do przejęcia przez poprzednika prawnego uczestnika przedmiotowych urządzeń elektroenergetycznych (a tym samym objęcia przez niego w posiadanie nieruchomości wnioskodawcy) dopiero na etapie eksploatacji, po ich wybudowaniu przez inwestora;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 7 k.c. w zw. z art. 292 i art. 172 k.c., polegające na przyjęciu, że poprzednik prawny uczestnika, obejmując nieruchomość wnioskodawcy w posiadanie w zakresie opowiadającym treści służebności w odniesieniu do posadowionych na przedmiotowej nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych działał w złej wierze;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 7 k.c. w zw. z art. 292 i art. 172 k.c., polegające na przyjęciu, że w przedmiotowej sprawie nie upłynął jeszcze termin wymagany do stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 7 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 172 i art. 176 k.c. oraz art. 305¹ k.c. i art. 305³, art. 305⁴ k.c., polegające na przyjęciu, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do zasiedzenia służebności przesyłu, podczas gdy wszystkie przesłanki, od których ustawodawca uzależnia nabycie służebności przesyłu w drodze zasiedzenia, zostały spełnione.

Wskazując na powyższe zarzuty, uczestnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia wstępnego w całości i oddalenie wniosku wnioskodawcy o ustanowienie służebności przesyłu oraz o zasądzenie na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych i o zasądzenie na rzecz uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa według norm prawem przepisanych, ewentualnie domagał się uchylecia zaskarżonego postanowienia wstępnego w całości oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy na podstawie przeprowadzonych dowodów dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy akceptuje i przyjmuje za własne. Skuteczne zgłoszenie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że ocena przez Sąd konkretnych, zindywidualizowanych dowodów nie da się pogodzić z zasadami doświadczenia życiowego, regułami logicznego rozumowania albo też wymaga dowiedzenia, iż ocena ta jest nieprawidłowa dlatego, że nie bierze pod rozwagę treści zgromadzonego materiału procesowego w jego całokształcie. Nie jest przy tym wystarczające dla uznania powyższego zarzutu za trafny, aby polemika z oceną dokonaną przez Sąd, a co za tym idzie kwestionowanie poprawności opartych na niej ustaleń faktycznych, sprowadziła się do przeciwstawiania jej własnej, odmiennej, zdaniem strony - właściwej wersji zdarzeń doniosłych dla rozstrzygnięcia. Swobodna ocena dowodów stanowi jeden z zasadniczych atrybutów jurysdykcyjnej kompetencji Sądu, wobec czego omawiany zarzut nie jest usprawiedliwiony nawet wówczas, gdy na podstawie dowodów przeprowadzonych w sprawie da się skonstruować także taki ciąg faktów, który strona uznaje za prawidłowy, a jest on przy tym odmienny od tego, który Sąd przyjął jako podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, o ile tylko formułując ją Sąd nie wykroczył poza ramy wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. (por. w tej kwestii np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2005 r., III CK 3/05, LEX nr 180925).

Zdaniem Sądu Okręgowego, uczestnik nie zdołał podważyć w apelacji trafnych ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji i wyprowadzonych z nich konkluzji. Wbrew zarzutom skarżącego, Sąd Rejonowy szczegółowo ocenił wiarygodność i moc poszczególnych dowodów przeprowadzonych w sprawie, a podstawy i zasady dokonanej analizy wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Sposób zredagowania w apelacji zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie realizuje wskazanych wcześniej wymogów. Przedsiębiorstwo przesyłowe (...) SA w L. w toku postępowania o ustanowienie służebności przesyłu zgłosiło zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej treści

służebności przesyłu. W ten sposób uczestnik bronił się przed żądaniem właściciela nieruchomości, twierdząc, że doszło już do zasiedzenia służebności przez tego przedsiębiorcę, co oznaczałoby, iż żądanie wnioskodawcy jest bezzasadne albo bezprzedmiotowe. W przypadku nabycia służebności w drodze zasiedzenia (...) S.A. w L. dysponowałaby bowiem uprawnieniem do korzystania z nieruchomości A. P. w zakresie niezbędnym do obsługi urządzeń elektroenergetycznych, a to wykluczałoby możliwość ustanowienia służebności przesyłu o takiej samej treści. Zarzut zgłoszony przez uczestnika ma charakter peremptoryjny - niweczący roszczenie. (...) S.A. w L. powinna udowodnić podstawę faktyczną tego zarzutu (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.).

Ustalenia Sądu pierwszej instancji co do przejęcia przez poprzednika prawnego (...) SA w L. - Zakład (...) napowietrznej linii wysokiego napięcia 0,4 kV, zasilanej ze stacji trafo (...) oraz przyłącza napowietrzego AsXSn 4x16 mm⁽²⁾ do budynku położonego przy ulicy (...) w K., wraz ze słupem betonowym dwużerdziowym, zostały dokonane na podstawie dokumentów przedstawionych przez uczestnika - w szczególności protokołu nr (...) z dnia 17 kwietnia 1992 r. odbioru technicznego i przekazania urządzeń do eksploatacji przez Zakład (...), gdzie Rejon Energetyczny K. został wskazany jako inwestor, a (...) K. jako wykonawca projektu (k. 190 - 191). Również na pierwszej stronie dokumentacji projektowej wymieniono jako inwestora i zleceniodawcę Zakład (...) (k. 183); podobna adnotacja znajduje się w protokole uzgodnień (k. 51). Dokumenty te dowodzą, że inwestorem urządzeń elektroenergetycznych był Zakład (...), a nie wskazywane przez skarżącego Przedsiębiorstwo (...) w K., które jedynie przygotowało dokumentację projektową, uzyskało zatwierdzenie planu realizacyjnego inwestycji i pozwolenie na budowę oraz posadowiło urządzenia elektroenergetyczne. Nie jest więc prawdą, że poprzednik prawny uczestnika - Zakład (...) nie brał udziału w procesie inwestycyjnym. Istotnego znaczenia nie ma tutaj fakt wydania decyzji Prezydenta Miasta K. z dnia 27 lutego 1991 r., znak (...) oraz decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w K. z dnia 20 grudnia 1991 r., znak (...) na wniosek Przedsiębiorstwa (...) w K., skoro stosownie do art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1974 r. Prawo budowlane (Dz. U. nr 38, poz. 229, ze zmianami), pozwolenie na budowę mogło być przeniesione na inny podmiot. Oczekiwane przez uczestnika konkluzje nie wynikają też z treści zeznań świadków: Z. Ś. (który zaznaczył, iż od chwili wybudowania linia elektroenergetyczna jest cały czas w eksploatacji, (...) to poprzednik prawny uczestnika i nie ma potrzeby uzyskiwania zgody właściciela na wjazd na teren nieruchomości - k. 195), M. Z. (który stwierdził, że linia energetyczna została wybudowana przez firmę (...), a dla standardowych czynności dotyczących obsługi linii nie jest konieczne wchodzenie na nieruchomość; zgoda od właścicieli jest uzyskiwana głównie ustnie - k. 195v - 196), R. P. (który wprost wskazał, iż włączenie urządzeń do eksploatacji nastąpiło jeszcze podczas budowy - k. 224v) i W. W. („prace przeprowadzała firma (...) na zlecenie Zakładu” - k. 232v). Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił zatem okoliczności rozpoczęcia wykonywania posiadania służebności przez poprzednika prawnego uczestnika. Skarżący negocjował również dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę prawną tych okoliczności, w szczególności co do obalenia domniemania dobrej wiary poprzednika prawnego uczestnika, jako posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu.

Odnosząc się do tych zarzutów należy wskazać, że przepisy o służebności przesyłu zostały wprowadzone do kodeksu cywilnego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 116, poz. 731), obowiązującą od dnia 3 sierpnia 2008 r. Ustawodawca zdecydował o wyodrębnieniu tej służebności ze służebności gruntowych i przyjął, iż polega ona na obciążeniu nieruchomości na rzecz przedsiębiorcy prawem umożliwiającym korzystanie z tej nieruchomości w oznaczonym zakresie, zgodnie z przeznaczeniem urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. (art. 305¹ k.c.). Po dniu 3 sierpnia 2008 r. nieruchomość może być umownie obciążona służebnością na rzecz przedsiębiorstwa wykorzystującego urządzenia przesyłowe. Po odpowiednio długim czasie (dwadzieścia lat posiadania służebności w dobrej wierze lub trzydzieści lat posiadania służebności w złej wierze, liczone od dnia 3 sierpnia 2008 r. - art. 352 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 172 § 1 i 2 k.c.) może również dojść do zasiedzenia służebności przesyłu przez przedsiębiorstwo, które korzysta z cudzej nieruchomości na zasadach określonych w art. 305¹ k.c. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305¹ - 305⁴ k.c.) było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, jako pewnego rodzaju służebności gruntowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biuletyn SN 2008/10/7; wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, LEX nr 484715; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 606/09, LEX nr 737248; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r., II CSK 120/12, LEX nr 1267161; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2013 r., V CSK 129/12, LEX nr 1294483; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC 2013/12/139; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2013 r., V CSK 321/12, LEX nr 1381040; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 31/13, OSNC 2014/2/11; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 551/13, OSNC 2015/6/72). Okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹-305⁴ k.c. podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności (por. powołana wyżej uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC 2013/12/139).

Przesłanki zasiedzenia służebności gruntowej określa art. 292 k.c., zgodnie z którym konieczne jest posiadanie służebności przy wykorzystywaniu trwałego i widocznego urządzenia oraz upływ - w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza - dwudziestu albo trzydziestu lat (art. 352 § 1 k.c., art. 336 k.c. i art. 172 k.c.).

Tytułem do posiadania rzeczy w zakresie prawa określonego rodzaju nie może być tytuł do władania nią w jakikolwiek sposób, lecz tylko w taki, jaki odpowiada posiadaniu charakterystycznemu dla tego prawa. Posiadanie służebności gruntowej polega na korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści konkretnej, zasiadywanej służebności. Tytuł do posiadania służebności gruntowej, w tym także o treści służebności przesyłu, nie może wynikać ze stosunku obligacyjnego wykreowanego umową najmu lub dzierżawy ani z rzeczowego prawa użytkowania, bowiem treść tych tytułów posiadania nie odpowiada treści wykonywania służebności. Na tych samych zasadach nie może być tytułem posiadania służebności o treści służebności przesyłu decyzja administracyjna, która nie kreuje tego prawa podmiotowego, lecz prowadzi do ograniczenia właściciela w jego uprawnieniach na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, choćby nawet dotyczyła szerokiego władztwa nad cudzą nieruchomością, pozwalając na wkraczanie na nią, wznoszenie na niej urządzeń i konserwowanie ich (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13, OSNC 2014/7-8/68).

Tytuł prawny do posiadania służebności, w tym również służebności przesyłu, może wynikać wyłącznie z ustanowienia we właściwej drodze tego prawa na rzecz podmiotu wykonującego składające się na nie uprawnienia. Nie ma tytułu prawnego do korzystania z cudzej nieruchomości w zakresie treści służebności gruntowej podmiot, któremu taka służebność nie przysługuje. Źródłem powstania służebności może być zatem umowa z właścicielem, zawarta z zachowaniem warunków określonych w art. 245 k.c. albo orzeczenie sądowe o jej ustanowieniu lub nabycie jej przez zasiedzenie. Służebność gruntowa może być jednak nabyta przez zasiedzenie tylko przez ten podmiot, który wcześniej wykonywał składające się na nią uprawnienia bez ważnego tytułu, a zatem bezprawnie. Przez zasiedzenie nie może powstać służebność, która powstała już wcześniej na rzecz tego samego podmiotu na podstawie innego ważnego tytułu, gdyż byłoby to sprzeczne z funkcją zasiedzenia, polega ona bowiem na uzgadnianiu stanu faktycznego ze stanem prawnym rzeczy.

Długość okresu, przez który nieuprawniony musi korzystać z cudzej nieruchomości w zakresie treści służebności gruntowej w celu jej nabycia przez zasiedzenie, zależy od tego, czy jego posiadanie jest wykonywane w dobrej, czy w złej wierze. Kodeks cywilny odwołuje się do domniemania dobrej wiary przy ocenie skutków stanów faktycznych i stosunków prawnych, w obrębie których ma ona znaczenie (art. 7 k.c.), ale nie definiuje tego pojęcia. Według poglądu tradycyjnego, dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu, że danej osobie przysługuje wykonywane przez nią prawo (por. m. in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 1975 r. - zasada prawna - III CZP 63/75, OSNC 1976/12/259 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1980 r., III CZP 14/80, OSNC 1980/9/161). Inne stanowisko zakłada, iż dobra wiara posiadacza jest równoznaczna z jego przekonaniem, opartym na obiektywnych przesłankach, wywodzących się ze stosunku będącego podstawą i przyczyną konkretnego stanu faktycznego, że wykonując w swoim imieniu prawo, niczyje prawa nie narusza (por. m. in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1955 r. - zasada prawna - I CO 14/55, OSN 1956/4/92). Od początku lat 90 - tych XX-go wieku Sąd Najwyższy konsekwentnie i w zasadzie bez wyjątków odwołuje się do tradycyjnej koncepcji dobrej wiary i według niej ocenia posiadanie wykonywane z zamiarem

nabycia prawa przez zasiedzenie (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r. - zasada prawna - III CZP 108/91, OSNC 1992/4/48, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 1998 r., II CKN 59/98, LEX nr 847118 i z dnia 4 listopada 1999 r., II CKN 560/98, LEX nr 50703). Zgodnie z tą koncepcją, nie jest w dobrej wierze ten, kto wykonuje prawo, o którym wie, że mu nie przysługuje, ale także ten, kto wykonuje nieprzysługujące mu prawo bez tej świadomości, jeżeli przy dołożeniu należytej staranności mógłby się dowiedzieć o rzeczywistym stanie prawnym danej sytuacji. Przyjęte rozumienie dobrej wiary w związku z wykonywaniem posiadania prowadzącego do zasiedzenia, w tym służebności o treści służebności przesyłu, oznacza, iż za osobę zasiadającą tę służebność w dobrej wierze można uznać jedynie tego, kto korzysta z cudzej nieruchomości nie w zakresie treści dowolnego prawa, ale wyłącznie w zakresie treści służebności o treści służebności przesyłu, a w danych okolicznościach jego błędne przekonanie o przysługiwaniu mu uprawnień mieszczących się w zakresie tej służebności jest usprawiedliwione. Wytworzenie się błędnego, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionego przekonania o powstaniu na rzecz przedsiębiorcy korzystającego z urządzeń przesyłowych posadowionych na cudzym gruncie służebności o treści służebności przesyłu musiałyby mieć oparcie w zdarzeniach, których zaistnienie mogło wywołać takie przekonanie. W przywołanej wcześniej uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 6 grudnia 1991 r. (III CZP 108/91, OSNC 1992/4/48), mającej moc zasady prawnej, wyrażono pogląd, iż osoba, która weszła w posiadanie nieruchomości na podstawie umowy mającej na celu przeniesienie własności, zawartej bez zachowania formy aktu notarialnego, nie jest samoistnym posiadaczem w dobrej wierze. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził - między innymi - że powołanie się na nienaruszenie niczyich praw, czy też na niekrzywdzenie nikogo, może odnosić się do stosunku zobowiązaniowego stron nieformalnej umowy. W stosunkach prawnorzeczowych, uregulowanych w księdze drugiej kodeksu cywilnego pt. „Własność i inne prawa rzeczowe”, chodzi natomiast o stosunek osoby względem rzeczy, konkretnie o stosunek posiadacza względem nieruchomości objętej we władanie na podstawie umowy zawartej bez zachowania formy aktu notarialnego. Stosownie do art. 245 § 1 k.c., do ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości, a więc także służebności, konieczne jest oświadczenie właściciela rzeczy, złożone w formie aktu notarialnego; nie może więc budzić wątpliwości, iż brak tego rodzaju oświadczenia oznacza złą wiarę posiadacza służebności. Niczego w tym wypadku nie zmienia art. 7 k.c. Przewiduje on wprawdzie domniemanie dobrej wiary, jednak jest to domniemanie wzruszalne i może być obalone nie tylko w następstwie inicjatywy dowodowej podmiotu mającego w tym interes, ale też przez same okoliczności faktyczne, wskazujące na istnienie złej wiary posiadacza. Fakty domniemane powinny podlegać ocenie w kontekście wszystkich dowodów zebranych w sprawie, niezależnie od tego, która ze stron domagała się przeprowadzenia dowodu (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2014 r., II CSK 472/13, LEX nr 1476956). Rozstrzygając czy uzyskanie posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu nastąpiło w złej wierze należy mieć na względzie okoliczności poprzedzające i towarzyszące uzyskaniu posiadania służebności; domniemanie dobrej wiary jest obalone, gdy z całokształtu okoliczności wynika, że przedsiębiorca przesyłowy w chwili uzyskania posiadania wiedział lub powinien był wiedzieć przy zachowaniu wymaganej staranności, iż do nieruchomości, na której zlokalizowane są urządzenia przesyłowe, nie przysługuje mu prawo o treści odpowiadającej służebności przesyłu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZP 86/16, Biuletyn SN 2016/12/12).

Realizacja inwestycji budowlanej na własnej lub na cudzej nieruchomości wymaga uzyskania pozwolenia wydawanego przez organy administracji publicznej po spełnieniu warunków określonych przepisami zaliczanymi do prawa publicznego. Ich obowiązywanie wyznacza właścicielowi oraz osobie mającej inne prawo do nieruchomości granice wykonywania uprawnień mieszczących się w zakresie korzystania z nieruchomości (art. 140 k.c.).

W ustawie z dnia 31 stycznia 1961 r. - Prawo budowlane (Dz. U. nr 7, poz. 46, ze zmianami) ustawodawca przyjął, że obowiązkiem inwestora państwowego, który zamierza zrealizować inwestycję budowlaną jest uzyskanie prawa do jej realizacji na określonym terenie (art. 13). Kwestia ta pozostawała poza zakresem kognicji organów administracji, a udzielone pozwolenie na budowę nie naruszało praw osób trzecich (art. 39).

Zgodnie z art. 29 ust. 5 ustawy z dnia 21 października 1974 r. - Prawo budowlane (Dz. U. nr 38, poz. 229, ze zmianami), obowiązującej od dnia 1 marca 1975 r. do dnia 31 grudnia 1994 r., wydanie pozwolenia na budowę wymagało uprzedniego wykazania przed organem administracji prawa do dysponowania nieruchomością, na której miały być

przeprowadzone roboty budowlane. Takim tytułem mogła być nie tylko własność lub użytkowanie wieczyste, ale także uprawnienie wynikające z użytkowania albo ze stosunku obligacyjnego (najem, dzierżawa). Z wydania pozwolenia na budowę na podstawie Prawa budowlanego z 1974 r. nie można jednak wyprowadzić pewnych wniosków co do tego, że inwestor w czasie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę miał tytuł do dysponowania nieruchomością oraz o rodzaju tego tytułu. Na tej podstawie można co najwyżej wnioskować, iż organ administracji publicznej prowadzący postępowanie o wydanie pozwolenia na budowę przypisał inwestorowi taki tytuł, gdyż była to dla niego jedna z przesłanek warunkujących uwzględnienie wniosku o wydanie żądanego pozwolenia. Oznacza to, że o rodzaju tytułu prawnego inwestora do dysponowania nieruchomością organ administracji publicznej właściwy w sprawie o wydanie pozwolenia na budowę powinien wypowiedzieć się nie w rozstrzygnięciu, lecz co najwyżej w uzasadnieniu decyzji, w związku z objaśnieniem przesłanek jej wydania. Trzeba podkreślić, iż dla organu administracji publicznej tytułem inwestora do dysponowania nieruchomością w rozumieniu art. 29 ust. 5 Prawa budowlanego z 1974 r. nie musiała być służebność o treści służebności przesyłu, zwłaszcza że taki tytuł inwestora musiałby powstać z zachowaniem warunków określonych w art. 245 k.c. Nie można przyjąć, żeby inwestor mógł powołać się przed organem właściwym do wydania pozwolenia na budowę na przysługiwanie mu na cudzym gruncie służebności o treści służebności przesyłu, gdyby oświadczenie właściciela nieruchomości o ustanowieniu tego prawa zostało złożone bez zachowania określonych w tym przepisie wymagań co do formy. Uprawnienie do dysponowania nieruchomością na cele inwestycyjne mogło jednak wynikać ze stosunku obligacyjnego między inwestorem a właścicielem nieruchomości, a o istnieniu takiego stosunku może świadczyć np. to, że właściciel nieruchomości, po doręczeniu mu decyzji o pozwoleniu na wybudowanie urządzeń przesyłowych na jego gruncie, nie kwestionował przesłanek, które leżały u podstaw jej wydania i nie wnosił dostępnych mu środków zaskarżenia. Uczestnik w niniejszej sprawie nie wykazał, aby decyzja Prezydenta Miasta K. z dnia 27 lutego 1991 r., znak (...)II-8380a/91/90 oraz decyzja Kierownika Urzędu Rejonowego w K. z dnia 20 grudnia 1991 r., znak (...) były doręczone poprzednikom prawnym wnioskodawcy.

Decyzja o pozwoleniu na budowę oraz poprzedzająca ją decyzja o warunkach zabudowy, wydawana dla obszaru, dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, bezpośrednio jedynie legalizują zamierzenia budowlane inwestora, w tym także przedsiębiorcy prowadzącego działalność przy wykorzystaniu urządzeń przesyłowych. Decyzje te nie tworzą tytułu prawnego do korzystania z cudzej nieruchomości, również w zakresie treści służebności przesyłu. Z tej przyczyny w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że ich wydanie nie przesądza dobrej wiary podmiotu, który na cudzej nieruchomości wybudował urządzenia przesyłowe i korzystał z nich w zakresie treści służebności przesyłu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 sierpnia 2005 r., IV CK 82/05, LEX nr 303363; z dnia 29 stycznia 2008 r., IV CSK 410/07, LEX nr 445289; z dnia 25 listopada 2008 r., II CSK 344/08; LEX nr 1360208; z dnia 25 listopada 2008 r., II CSK 346/08, LEX nr 484714; z dnia 3 kwietnia 2009 r., II CSK 471/08, LEX nr 607255; z dnia 6 maja 2009 r., II CSK 594/08, LEX nr 510969, z dnia 6 października 2010 r., II CSK 156/10, LEX nr 970068; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., II CSK 659/13, LEX nr 1540483; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2014 r., II CSK 472/13, LEX nr 1476956; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZP 29/05, OSNC 2006/4/64; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 76/15, OSNC 2016/12/138). Pozwolenie na budowę jest aktem niezbędnym do legalnego zrealizowania zamierzeń inwestycyjnych na nieruchomości, ale nie wynika z niego jakikolwiek tytuł prawny do władania cudzą nieruchomością w zakresie jej wykorzystania na cele budowlane i dalszego korzystania ze wzniesionych na niej urządzeń. Taki tytuł musi być uzyskany na podstawie umowy albo stosownego orzeczenia, względnie przez zasiedzenie. Posiadacz mający wiedzę, że dysponuje decyzją wydaną w procesie budowlanym, która nie może stworzyć tytułu do cudzej nieruchomości w postaci służebności o treści służebności przesyłu, nie może być uznany za posiadacza służebności w dobrej wierze, a więc takiego, który w sposób usprawiedliwiony, choć błędny, jest przekonany, iż jego posiadanie służebności jest legalne (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 76/15, OSNC 2016/12/138, w której Sąd ten zakwestionował stanowisko zajęte w postanowieniu z dnia 14 listopada 2012 r., II CSK 120/12, LEX nr 1267161, do którego odwoływało się przywołane w apelacji postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., V CSK 87/13, LEX nr 1448336). Przedsiębiorstwo energetyczne jako profesjonalny uczestnik obrotu powinno wykazać się odpowiednią starannością i podjąć czynności w celu uzyskania tytułu do korzystania z nieruchomości poprzednika wnioskodawcy w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, zwłaszcza w okresie gdy nie obowiązywała już zasada jednolitej własności państwowej i zaczęło się kształtować o wiele

silniejsze niż w poprzednich warunkach ustrojowych przekonanie, że nie można dowolnie naruszać praw podmiotów prywatnych z powołaniem się na interes publiczny. Wypada dodać, iż jeszcze w korespondencji prowadzonej z A. P. przed złożeniem wniosku w niniejszej sprawie, (...) SA nie powoływała się na zasiedzenie służebności przesyłu (k. 15 – 17), a w dniu 15 października 2013 r. pomiędzy (...) SA w L. a A. P. została zawarta umowa, w ramach której wnioskodawca wyraził zgodę na użyczenie uczestnikowi na czas nieoznaczony terenu nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...) w zakresie niezbędnym dla realizacji przez (...) SA w L. inwestycji w postaci wymiany przewodów linii energetycznej na izolowane oraz wykonania przyłącza energetycznego na słupie znajdującym się na tej nieruchomości (k. 58) – co byłoby bezprzedmiotowe, gdyby przedsiębiorstwo przesyłowe nabyło w drodze zasiedzenia służebność przesyłu.

Z tych względów nie można przyjąć, aby ingerowanie przez przedsiębiorstwo przesyłowe we własność poprzedników prawnych wnioskodawcy w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa. Sąd Rejonowy nie uchybił zatem przepisowi art. 7 k.c. i był uprawniony do stwierdzenia, iż doszło do obalenia domniemania przewidzianego w art. 7 k.c., a to uzasadniało ocenę posiadania służebności przez przedsiębiorstwo przesyłowe według kryteriów określonych w art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c.

Skoro przedsiębiorstwo przesyłowe będące poprzednikiem prawnym uczestnika rozpoczęło korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia, o jakim mowa w art. 292 k.c. w dniu 17 kwietnia 1992 r., a uczestnik korzysta z niego nadal, to zgodnie z treścią art. 176 § 1 k.c., jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że trzydziestoletni termin zasiedzenia w złej wierze nie upłynął, gdyż w dniu 22 sierpnia 2015 r. A. P. złożył wniosek o ustanowienie służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem. Bieg terminu zasiedzenia został więc przerwany przez podjęcie przez właściciela czynności, o której mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 175 k.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2011 r., III CZP 124/10, OSNC 2011/9/99). Tym samym uznanie przez Sąd pierwszej instancji za usprawiedliwione co do zasady roszczenia A. P. o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości gruntowej położonej w K., oznaczonej jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgę wieczystą (...), polegającej na przebiegu przez tę nieruchomość napowietrznej linii energetycznej 0,4 kV, zasilanej ze stacji trafo (...) oraz przyłącza napowietrzego AsXSn 4x16 mm² do budynku położonego przy ulicy (...) w K., nie może być uważane za naruszające art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c., art. 176 k.c. i art. 305¹ k.c., art. 305³ k.c. oraz art. 305⁴ k.c.

Z przyczyn wskazanych wyżej, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację.

SSO Rafał Adameczyk SSO Sławomir Buras SSO Hubert Wicik